

עבודת גמר במקצוע אמנות חזותית – עדכון תשפ"ב

דרישות

עבודת גמר בתיכון היא עבודה בהיקף סמינריוני. היא אמורה לשקף ידע, חשיבה, יכולות חקר וביטוי המתאימים למי שלמד את המקצוע ברמה מורחבת.

עבודת הגמר היא למעשה עבודת חקר והיא אמורה להציג תהליך חקר של סוגיה הקשורה למקצוע האומנות המוביל למסקנות מובנות.

עבודת גמר אינה מציגה סקירה של זרמים או של התפתחות אומן.

בבסיס העבודה, קיימת שאלה הדורשת מתן תשובה באמצעות חקר. זו יכולה להיות שאלה שלא נשאלה בעבר וזו יכולה להיות שאלה שכבר נידונה, אבל התלמיד מבקש להציג אותה בהיבט או הדגש אחר.

העבודה מתחילה משאלה מסדר חשיבה גבוה – מדוע, איך, מה מיוחד, שאלה השוואתית, העלאת טיעון שמבקש תיקוף, לעומת שאלה הנענית ב-כן או לא.

יש אתרים רבים ברשת העוסקים בניסוח שאלות חקר שניתן להיעזר בהן בדרך לבדיקת השאלה הנחקרת.

שתי דוגמאות :

מאמרו של יורם הרפז <https://brancoweiss.org.il/wp-content/uploads/2015/10/%D7%94%D7%A4%D7%93%D7%92%D7%95%D7%92%D7%99%D7%94-%D7%A9%D7%9C-%D7%94%D7%A9%D7%90%D7%99%D7%9C%D7%94.pdf>

משרד החינוך

https://meyda.education.gov.il/files/Tochniyot_Limudim/Ezracut/DegemEzrachut.pdf

f

העבודה מסתיימת בהצגת מסקנות שבוססו באמצעות החקר לאורך כל העבודה.

השאלה הנשאלת אינה יכולה להיות איזוטרית או להישאר בגדר השערה. העבודה צריכה להציג טיעונים ומסקנות מדידים.

עבודת גמר באומנות חזותית צריכה להתבסס על יצירות אומנות חזותית: ציור, צילום, פיסול, מיצב, מיצג (פרפורמנס), אדריכלות, ומיזוג התחומים ביניהם. כל עבודת אומנות שהוצגה במוזיאון היא תקפה לחקר.

נושאים כגון אופנה, בישול, עיצוב פנים, איור וכדומה – אינם נכללים בחקר אומנות חזותית.

הסוגייה הנחקרת היא סביב ועל בסיס יצירות אומנות קיימות שיוזכרו ויוצגו במהלך העבודה. ההתייחסות ליצירות צריכה להיעשות תוך שימוש בשפת האמנות ובמונחים מקצועיים, תוך הפגנת בקיאות בתהליכי חקר ופענוח כפי שהם נלמדים במגמות האומנות ובאקדמיה. לצד הכתיבה האישית, יש לשמור על כללים של מחקר אקדמי מבוסס ידע.

המנחים

המנחה של התלמיד צריך להיות בעל תואר שני ולקבל על עצמו תהליך הנחיה הכולל ליווי, הכוונה, קידום חשיבה והפנייה למקורות מידע רלוונטיים.

המנחים יכולים להתייעץ עם צוות ההדרכה בתיאום מראש.

היקף

היקף העבודה הוא כשל עבודה סמינריונית בתואר הראשון, הווה אומר בין 15 ל-20 עמודים בגוף העבודה, ללא ספירת עמוד השער והביבליוגרפיה.

ביבליוגרפיה

הספרות המקצועית צריכה להיות ספרות אקדמית, בין אם מדובר בספרים או במאמרים.

בתי ספר רבים מחוברים למקורות מידע אקדמיים ברשת. בית ספר שמבקש לעודד תלמידים לכתוב עבודות גמר, צריך לדאוג לחיבור שכזה.

אין לעשות שימוש באנציקלופדיות, לקסיקונים, חוברות או ספרי לימוד, אתרים בלתי מוסמכים, בלוגים אישיים או רשתות חברתיות.

בעבודה, יש לעשות שימוש בכל מקור מידע שמצוין ברשימה הביבליוגרפית. במידה ואין שימוש בו, יש להשמיטו מהרשימה הסופית.

ההצעה

ההצעה צריכה להיות בהיקף של בין עמוד וחצי לשני עמודים. אין צורך להציג פרקים מתוך העבודה בהצעה הראשונית.

יש להציג את שאלת החקר, דרך החקר וסוגיות נבחרות שיוצגו בעבודה. בסיום, יש להציג ראשי פרקים וספרות מקצועית ראשונית.

הצמצום של ההצעה מסייע במיקוד השאלה וכיוון העבודה. הצעה ארוכה מדי אינה מסייעת להצגת השאלה ולעתים רק מעידה על פיזור.